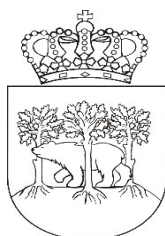

Załącznik do uchwały Nr LXXXVI/696/23

Rady Miasta Chełm

z dnia 28 grudnia 2023 r.

**PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA TERENIE MIASTA CHEŁM
NA LATA 2024-2028**

SPIS TREŚCI

I. Wstęp.....	3
II. Uzasadnienie Programu.....	5
III. Definicja Niepełnosprawności.....	6
IV. Orzecznictwo o niepełnosprawności.....	8
V. Rehabilitacja Społeczna.....	15
VI. Rehabilitacja Zawodowa.....	19
VII. Podmioty realizujące zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie Miasta Chełm	22
IX. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Miasta Chełm	37
X. Miejska Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Chełmie.....	39
XI. Cele i działania Programu.....	39
XII. Adresaci Programu.....	47
XIII. Realizatorzy Programu.....	47
XIV. Finansowanie zadań wynikających z Programu.....	47
XV. Monitoring Programu.....	47
XVI. Podsumowanie.....	48

I. WSTĘP

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na terenie Miasta Chełm na lata 2024 – 2028, zwany dalej Programem jest dokumentem określającym i koordynującym działania w zakresie polityki społecznej samorządu, w szczególności ukierunkowanym na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej, poprawnej jakości życia, a także przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Stworzenie spójnego systemu wspierania osób niepełnosprawnych jest niezbędne do osiągnięcia celu głównego, jakim jest zwiększenie możliwości osób niepełnosprawnych, tak aby mogły one w pełni korzystać ze swoich praw i uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym.

Osoby niepełnosprawne posiadają takie same fundamentalne prawa, jakie posiadają wszyscy obywatele i nie mogą być dyskryminowane, prześladowane czy marginalizowane ze względu na swoją dysfunkcję.

Uchwalona przez Sejm 1 sierpnia 1997r. **Karta Praw Osób Niepełnosprawnych** zawiera katalog dziesięciu praw osób niepełnosprawnych w tym:

1. Dostęp do dóbr i usług, umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym;
2. Dostęp do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych, uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny;
3. Dostęp do wszechstronnej rehabilitacji, mającej na celu adaptację społeczną;
4. Dostęp do nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej;
5. Pomoc psychologiczną, pedagogiczną i inną umożliwiającą rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych;
6. Pracę na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystanie z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga - prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
7. Zabezpieczenie społeczne uwzględniające konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów

w systemie podatkowym;

8. Życie w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym: dostęp do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostęp do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej;

9. Posiadanie samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz prawa do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych;

10. Pełne uczestnictwo w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce, odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

U podstaw tworzenia Programu znajdują się również zapisy aktów prawnych, tj.:

1) **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 02 kwietnia 1997 r., która stoi w obronie praw i wolności osób niepełnosprawnych, określające zasady jakimi powinna kierować się władza ustawodawcza, wykonawcza i samorządy terytorialne działające na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych,

2) **Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych** sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., której celem jest popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności.

3) **Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych** określająca szczegółowo zagadnienia związane z aktywizacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne to grupa osób zagrożona wykluczeniem społecznym. Grupa ta nie jest jednorodna lecz zróżnicowana pod wieloma względami tj. stopnia i rodzaju niepełnosprawności, wieku, statusu materialnego, poziomu wykształcenia, miejsca zamieszkania. Biorąc pod uwagę szeroki zakres problemów, z jakimi zmagają się osoby niepełnosprawne konieczne jest podejmowanie przez państwo, a także instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe różnorodnych działań i wysiłków zmierzających do rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz eliminowania barier ograniczających bądź utrudniających ich funkcjonowanie w społeczeństwie. Prowadzenie działań skierowanych do osób niepełnosprawnych i ich rodzin jest niezbędnym warunkiem wspomagającym zwiększenie aktywności tej części społeczności. Wszelkie przedsięwzięcia służące rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz przestrzeganiu praw osób niepełnosprawnych są nieodzownym czynnikiem w poprawie warunków ich życia.

II. UZASADNIENIE PROGRAMU

Podstawą prawną opracowania i realizacji programu jest Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Artykuł 35 a ust. 1 ww. ustawy nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2024-2028 jest uporządkowanym zbiorem celów tworzących system pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom z terenu miasta Chełm. Stanowi podstawę do pozyskania dodatkowych środków z programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz umożliwia wykorzystanie środków Unii Europejskiej i innych środków zewnętrznych.

Osoby niepełnosprawne są jedną z grup społecznych znajdujących się w centrum zainteresowania polityki społecznej. Wynika to z trudnego położenia tej grupy, nie tylko pod względem ekonomicznym, ale także pod względem możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, a tym samym realizacji ich praw. Brak odpowiednich rozwiązań jak również wsparcia przekłada się na brak możliwości włączenia społecznego. Należy zwrócić uwagę, że do osób niepełnosprawnych zaliczane są osoby o różnych rodzajach niepełnosprawności, wymagające, zatem różnych instrumentów wsparcia.

Wczesne rozpoznawanie i zdiagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych, a także podejmowanie działań mających na celu likwidowanie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywny udział w życiu społecznym zapobiega marginalizowaniu i wykluczeniu społecznemu tej grupy osób.

Program wskazuje instytucjom i organizacjom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych działania w kierunku profilaktyki niepełnosprawności, przeciwdziałania i łagodzenia skutków niepełnosprawności oraz aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Opracowanie Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych nie jest tylko obowiązkiem Miasta, jest także powinnością wobec osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z założeniami Programu osoby niepełnosprawne mają prawo do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Wszelkie działania podejmowane dla tej grupy osób są

ważnym elementem strategii rozwoju miasta Chełm.

Istotą Programu jest tworzenie na terenie miasta Chełm stworzenie warunków oraz zagwarantowanie i udzielenie osobie niepełnosprawnej takiej pomocy, która umożliwi maksymalne wykorzystanie jej możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności.

Dane wykorzystane do opracowania Programu zostały uzyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie, placówek oświatowych, Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, a także Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie.

III. DEFINICJA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Światowa Organizacja Zdrowia (**WHO**) wprowadza następujące pojęcia niepełnosprawności, uwzględniając stan zdrowia człowieka:

- **Niesprawność (impariment)** - każda utrata sprawności lub nieprawidłowość w budowie czy funkcjonowaniu organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym lub anatomicznym;
- **Niepełnosprawność (disability)** - każde ograniczenie bądź niemożność (wynikające z niesprawności) prowadzenia aktywnego życia w sposób lub zakresie uznawanym za typowe dla człowieka;
- **Ograniczenia w pełnieniu ról społecznych (handicap)** - ułomność określonej osoby wynikająca z niesprawności lub niepełnosprawności, ograniczająca lub uniemożliwiająca pełną realizację roli społecznej odpowiadającej wiekowi, płci oraz zgodnej ze społecznymi i kulturowymi uwarunkowaniami.

Pojęcie osoby niepełnosprawnej stosowane w statystyce publicznej oznacza, że jest to osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku. Niepełnosprawność badana jest w oparciu o dwa kryteria:

- 1) **prawne (formalne)** – niepełnosprawność prawna,
- 2) **subiektywne (samoocena)** – niepełnosprawność biologiczna.

Osoba niepełnosprawna biologicznie to osoba, która odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku, ale nie posiada

prawnego orzeczenia niepełnosprawności. Osoba niepełnosprawna biologicznie nie musi posiadać potwierdzenia prawnego (orzeczenia) o swojej niepełnosprawności.

Osoba niepełnosprawna prawnie, to osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony – źródło:

<https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/241.pojecie.html>).

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych osobami niepełnosprawnymi, są osoby, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem:

- 1) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (tj. znaczny, umiarkowany, lekki), lub
- 2) całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów lub,
- 3) o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

Równoważnymi orzeczeniami są również orzeczenia wydane przez:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), są to orzeczenia o niezdolności do pracy.

Niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy.

Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Niezdolność do pracy orzeka się na okres nie dłuższy niż 5 lat. Niezdolność do pracy można orzec na okres dłuższy niż 5 lat, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy przed upływem tego okresu.

Niezdolność do samodzielnej egzystencji orzeka się w przypadku stwierdzenia naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

- 2) Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS). Są to orzeczenia, które dotyczą:

- a) trwałej i okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym,
- b) stałego i długotrwałego uszczerbku na zdrowiu,
- c) niezdolności do samodzielnej egzystencji,

- d) czasowej niezdolności do pracy trwającej dłużej niż 180 dni,
- e) celowości przekwalifikowania zawodowego z powodu trwałej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym,
- f) wskazań do rehabilitacji leczniczej,
- g) innych okoliczności warunkujących przyznanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników. (źródło: <https://www.gov.pl/web/krus/orzecznictwo-lekarskie>).

IV. ORZECZNICTWO O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W Mieście Chełm funkcjonuje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania Osób Niepełnosprawnych (PZOON), który znajduje się w strukturach Urzędu Miasta Chełm od 01.11.2023 r. Poprzednio mieścił się w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Chełmie. Ważnym elementem pracy PZOON jest wydawanie orzeczeń:

- 1) o niepełnosprawności (w przypadku dzieci do szesnastego roku życia),
- 2) o stopniu niepełnosprawności (w przypadku osób powyżej szesnastu lat),
- 3) o wskazaniach do ulg i uprawnień (dotyczy osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy).

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wyróżnia się trzy stopnie niepełnosprawności:

- 1) znaczny - zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- 2) umiarkowany - zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
- 3) lekki - zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Orzeczenie o zaliczeniu do jednego ze stopni niepełnosprawności wydają

(w składzie co najmniej 2-osobowym) zespoły orzekające:

- w I instancji powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności;
- w II instancji wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Tabela Nr 1 przedstawia liczbę wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności – osoby powyżej 16 roku życia, z podziałem na lata 2019-2022. Dane zawarte w tabeli uzyskane zostały z Powiatowego Zespołu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Chełmie. Analiza przedmiotowej tabeli wskazuje na to, że:

- 1) w roku 2019 i 2020 najwięcej orzeczeń w Mieście Chełm wydano z uwagi na choroby upośledzenia narządu ruchu, a także ze względu na choroby układów oddechowego i krążenia,
- 2) w roku 2021 najwięcej orzeczeń w Mieście Chełm wydano z uwagi na choroby upośledzenia narządu ruchu, a także ze względu na choroby układów oddechowego i krążenia, ale również ze względu na choroby neurologiczne.
- 3) w roku 2022 najwięcej orzeczeń w Mieście Chełm wydano z uwagi na choroby układów oddechowego i krążenia, choroby układu moczowo-płciowego, ale również z uwagi na upośledzenie narządu ruchu oraz choroby neurologiczne.

Wśród osób powyżej 16 roku życia, które otrzymały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności znajdują się osoby, które posiadają następujące wykształcenie:

1) w 2019 roku (1106 orzeczeń):

- wykształcenie średnie – 420 osób,
- wykształcenie zasadnicze – 292 osoby,
- wykształcenie wyższe – 181 osób,
- wykształcenie podstawowe – 175,
- wykształcenie mniej niż podstawowe – 38 osób.

Pośród osób, którym wydano w/w orzeczenie, 934 osoby wskazały, iż nie posiadają zatrudnienia, natomiast 172 osoby wskazały, iż są zatrudnione.

2) w 2020 roku (792 orzeczeń):

- wykształcenie średnie – 291 osób,
- wykształcenie zasadnicze – 197 osoby,
- wykształcenie wyższe – 140 osób,
- wykształcenie podstawowe – 134 osoby,
- wykształcenie mniej niż podstawowe – 30 osób.

Pośród osób, którym wydano w/w orzeczenie, 646 osoby wskazały, iż nie posiadają zatrudnienia, natomiast 146 osób wskazało, iż są zatrudnione.

3) w 2021 roku (869 orzeczeń):

- wykształcenie średnie – 323 osoby,
- wykształcenie zasadnicze – 208 osób,
- wykształcenie podstawowe – 142 osoby,
- wykształcenie wyższe – 130 osób,
- wykształcenie mniej niż podstawowe – 66 osób.

Pośród osób, którym wydano w/w orzeczenie, 728 osób wskazały, iż nie posiadają zatrudnienia, natomiast 141 osób wskazało, iż są zatrudnione.

4) w 2022 roku (1143 orzeczeń):

- wykształcenie średnie – 435 osób,
- wykształcenie zasadnicze – 292 osoby,
- wykształcenie wyższe – 215 osób,
- wykształcenie podstawowe – 153 osoby,
- wykształcenie mniej niż podstawowe – 48 osób.

Pośród osób, którym wydano w/w orzeczenie, 943 osoby wskazały, iż nie posiadają zatrudnienia, natomiast 200 osób wskazało, iż są zatrudnione.

Tabela Nr 1 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności – osoby powyżej 16 roku życia, z podziałem na lata 2019-2022

Lp.	Symbole	Stopień Niepełnosprawności											
		znaczny				umiarkowany				lekki			
		Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
1	01-U	3	4	2	7	9	5	8	10	1	1	0	1
2	02-P	35	14	26	29	46	33	46	55	27	19	16	24
3	03-L	8	8	5	8	8	2	9	14	19	6	10	12
4	04-O	5	2	3	8	7	3	3	3	6	3	0	2
5	05-R	71	38	32	32	236	155	147	232	116	81	76	94
6	06-E	0	2	2	1	10	13	6	9	9	4	4	11
7	07-S	76	65	62	84	66	87	70	90	32	22	26	26
8	08-T	37	20	33	44	12	9	13	11	3	4	4	2
9	09-M	23	21	36	75	16	23	37	19	4	4	7	3
10	10-N	47	31	49	48	62	38	62	102	25	11	37	38
11	11-I	31	14	10	19	29	37	14	18	20	13	13	8
12	12-C	3	0	1	0	3	0	0	1	1	0	0	3
13	Razem	339	219	261	355	504	405	415	564	263	168	193	224

Objaśnienia:

01-U – upośledzenia umysłowe,
 02-P – choroby psychiczne,
 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
 04-O – choroby narządu wzroku,
 05-R – upośledzenie narządu ruchu,

06-E – epilepsja,
 07-S- choroby układów oddechowego i krążenia,
 08-T – choroby układu pokarmowego,
 09-M – choroby układu moczowo – płciowego,
 10-N – choroby neurologiczne,
 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce,
 odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C- całościowe zaburzenia rozwojowe

Tabela Nr 2 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności – osoby przed 16 rokiem życia z podziałem na lata 2019-2022

Lp.	Przyczyny Niepełnosprawności	Liczba wydanych orzeczeń			
		Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
1	01-U	5	4	8	5
2	02-P	9	2	0	5
3	03-L	1	1	0	2
4	04-O	1	1	2	1
5	05-R	12	8	5	8
6	06-E	7	6	1	7
7	07-S	11	9	4	9
8	08-T	5	4	1	0
9	09-M	4	0	0	5
10	10-N	17	10	11	13
11	11-I	6	10	12	4
12	12-C	10	19	19	35
13	Razem	88	74	63	94

Objaśnienia:

01-U – upośledzenia umysłowe,
 02-P – choroby psychiczne,
 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
 04-O – choroby narządu wzroku,
 05-R – upośledzenie narządu ruchu,

06-E – epilepsja,
 07-S- choroby układów oddechowego i krążenia,
 08-T – choroby układu pokarmowego,
 09-M – choroby układu moczowo – płciowego,
 10-N – choroby neurologiczne,
 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
 12-C- całościowe zaburzenia rozwojowe.

Z w/w tabeli wynika, iż :

- w roku 2019 w większości zostały wydane orzeczenia dla osób poniżej 16 roku życia w związku z chorobami neurologicznymi, upośledzeniem narządu ruchu, a także w związku z chorobami układów oddechowego i krążenia,
- w roku 2020 i 2021 w większości zostały wydane orzeczenia dla osób poniżej 16 roku życia w związku z zaburzeniami rozwojowymi, a także w związku z chorobami neurologicznymi i innymi schorzeniami,
- w roku 2022 w większości zostały wydane orzeczenia dla osób poniżej 16 roku życia w związku z zaburzeniami rozwojowymi oraz chorobami neurologicznymi.

Dane zawarte w tabeli Nr 2 zostały uzyskane z PZOON w Chelmie.

Tabela Nr 3 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności – Osoby, które uzyskały orzeczenie, o którym mowa w art. 5a ustawy z podziałem na lata 2019-2022

Lp.	Symbole	Stopień Niepełnosprawności											
		znaczny				umiarkowany				lekki			
		Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
1	01-U	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	02-P	1	3	1	3	1	0	0	0	0	1	0	0
3	03-L	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	04-O	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
5	05-R	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	06-E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	07-S	1	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
8	08-T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	09-M	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	10-N	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	11-I	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	12-C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Razem	9	10	6	5	1	0	0	0	0	1	0	0

Objaśnienia:

01-U – upośledzenia umysłowe,
 02-P – choroby psychiczne,
 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
 04-O – choroby narządu wzroku,
 05-R – upośledzenie narządu ruchu,

06-E – epilepsja,
 07-S- choroby układów oddechowego i krążenia,
 08-T – choroby układu pokarmowego,
 09-M – choroby układu moczowo – płciowego,
 10-N – choroby neurologiczne,
 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce,
 odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C- całościowe zaburzenia rozwojowe.

Tabela Nr 3 przedstawia liczbę wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności i dotyczy osób, które uzyskały orzeczenie, o którym mowa w art. 5a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, tj.:

- osoby posiadające ważne orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów, niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, które posiadają orzeczenie o zaliczeniu do:

- a) I grupy inwalidów, które traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- b) II grupy inwalidów, które traktowane jest na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- c) III grupy inwalidów, które traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za niepełnosprawne, z tym że:

- 1) osoby, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny, traktuje się jako zaliczone do znacznego stopnia niepełnosprawności;

- 2) pozostałe osoby traktuje się jako zaliczone do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

- osoby, które otrzymały orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:

- a) całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji, które traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- b) niezdolności do samodzielnej egzystencji, które traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c) całkowitej niezdolności do pracy, które traktowane jest na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- d) częściowej niezdolności do pracy, które traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Analiza Tabeli Nr 3 pozwala stwierdzić, iż na przełomie lat 2019-2022 wydano (w każdym roku) kilka orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla wyżej opisanej grupy osób.

W roku 2023 na koniec III kwartału łącznie wydano:

- 854 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osoby powyżej 16 roku życia),
- 77 orzeczeń o niepełnosprawności (osoby przed 16 rokiem życia),

- 1 orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień.

Na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz na podstawie przepisów wykonawczych PZOON wydaje karty parkingowe.

W okresie od 01.01.2019 r. do 30.09.2023 r. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Chełmie dla osób zamieszkałych na terenie miasta Chełm wydał:

- 1987 kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych,
- 7 kart parkingowych dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

V. REHABILITACJA SPOŁECZNA

Celem rehabilitacji społecznej jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Działania w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych są odpowiedzią na trudności ograniczające, a często wręcz uniemożliwiające osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w środowisku kontaktowanie się z otoczeniem. Niekiedy eliminują one możliwość podjęcia pracy, a niekiedy nawet samodzielnego wyjścia z domu przez osobę niepełnosprawną. Usunięcie istniejących przeszkód oraz umożliwienie osobom niepełnosprawnym poruszania się w otoczeniu pozwala na właściwe funkcjonowanie społeczne i realizację osobistych potrzeb i aspiracji.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Chełmie funkcjonuje Zespół Obsługi Dofinansowań dla Osób z Niepełnosprawnością. W ramach pracy Zespołu Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie powołał Pełnomocnika Dyrektora do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Co roku samorząd otrzymuje środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z przeznaczeniem na podstawowe formy aktywności wspomagające proces rehabilitacji społecznej. Na ten cel otrzymano środki w wysokości:

- a) w 2019 r. - 2 680 911 zł.
- b) w 2020 r. - 3 113 811 zł.
- c) w 2021 r. - 3 483 738 zł.
- d) w 2022 r. - 3 949 520 zł.

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej zalicza się:

I. Turnusy rehabilitacyjne.

Turnusy rehabilitacyjne stanowią zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Turnusy mobilizują do kontaktów z otoczeniem i do samodzielnego funkcjonowania, pobudzają przy tym rozwój osobisty. Na turnusach znaczącą wagę przykładają się do aktywności społecznej i zorganizowanych działań grupowych obok poprawy stanu zdrowia w ramach rehabilitacji leczniczej.

Z terenu Miasta Chełm w ramach środków z PFRON dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na turnusach rehabilitacyjnych dofinansowanie otrzymało:

- w 2019 r. -153 osoby oraz ich opiekunowie,
- w 2020 r. - 196 osób oraz ich opiekunowie,
- w 2021 r. - 189 osób oraz ich opiekunowie,
- w 2022 r – 254 osoby oraz ich opiekunowie.

II. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Celem dofinansowania jest pomoc finansowa przy zakupie sprzętów, przyrządów i urządzeń wspierających funkcjonowanie i rehabilitację osób niepełnosprawnych. Sprzęt rehabilitacyjny to urządzenia i sprzęty niezbędne do rehabilitacji, nieobjęte ubezpieczeniem zdrowotnym Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ). Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

Z zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych skorzystało:

- w 2019 r. - 153 osoby,
- w 2020 r. - 428 osób,
- w 2021 r. - 411 osób,
- w 2022 r – 358 osób.

III. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się

a) likwidacja barier architektonicznych:

Wsparcie polegające na dofinansowaniu likwidacji barier uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym samodzielne funkcjonowanie. Bariery architektoniczne to wszelkie

utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

b) likwidacja barier technicznych:

Wsparcie polega na dofinansowaniu likwidacji barier technicznych uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym samodzielne funkcjonowanie. Bariery techniczne, to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania przedmiotów lub urządzeń odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności.

c) likwidacja barier w komunikowaniu się.

Wsparcie polega na dofinansowaniu likwidacji barier w komunikowaniu się, uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym samodzielne funkcjonowanie. Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Tabela Nr 4 Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej), w komunikowaniu się oraz technicznych.

Lp.	Liczba zlikwidowanych barier											
	architektonicznych				w komunikowaniu się				technicznych			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
1	29	31	38	32	39	64	93	73	1	4	8	10

* Informacje pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie

IV. Umożliwienie dostępu do usług tłumacza języka migowego.

O dofinansowanie na usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. Usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika finansowane ze środków PFRON może wykonywać osoba, która jest tłumaczem wpisanym w rejestrze Wojewody. W latach 2019-2022 w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Chełmie (Zespół Obsługi Dofinansowań dla Osób z Niepełnosprawnością) nie było zapotrzebowania na usługę tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.

V. Dostęp do różnorodnych form aktywności w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki.

O dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku. W ramach przedmiotowego zadania zarówno Stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Miasta Chełm, jak również jednostki organizacyjne, które złożyły wniosek o dofinansowanie ze środków PFRON realizowały zadania dotyczące sportu, kultury, czy też rekreacji.

W roku:

- a) 2019 dofinansowano 23 zadania,
- b) 2020 dofinansowano 16 zadań,
- c) 2021 dofinansowano 14 zadań,
- d) 2022 dofinansowano 20 zadań.

VI. Udział w Warsztatach Terapii Zajęciowej.

Warsztaty terapii zajęciowej zostały powołane do życia na mocy ustawy o zatrudnieniu i rehabilitacji zawodowej. Stanowią one wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty, poprzez stosowanie odpowiednich technik terapii zajęciowej, służą rozwijaniu umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej oraz psychofizycznych sprawności. Poprzez skuteczną rehabilitację społeczną są elementem rehabilitacji zawodowej i pośrednią formą, która powinna prowadzić do przejścia do zakładów aktywności zawodowej lub zatrudnienia w zakładach pracy chronionej.

W Mieście Chełm funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej, są to:

- 1) Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przy ul. Połanieckiej 10, 22-100 Chełm przez Integracyjne Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Prometeusz” w Chełmie, do którego uczęszcza 30 osób,
- 2) Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przy ul. Lubelskiej 135E, 22-100 Chełm przez Caritas Archidiecezji Lubelskiej, do którego uczęszcza 60 osób.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Warsztaty Terapii Zajęciowej finansowane są w 90% ze środków

PFRON i 10% samorządu.

Tabela Nr 5 przedstawia środki finansowe przekazane dwóm Warsztatom Terapii Zajęciowej ze pochodzące ze środków PFRON i środków samorządu w latach 2019-2022.

Tabela Nr 5 Dofinansowanie dwóch Warsztatów Terapii Zajęciowej w Mieście Chełm w latach 2019-2022

Ze środków PFRON (90%)				Ze środków samorządu (10%)			
2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
1 628 640,00 zł	1 844 640 zł.	1 952 640 zł.	2 330 640 zł.	180 963 zł.	204 960,00 zł	216 960 zł.	258 962,40 zł.

Dane liczbowe dotyczące w/w zagadnień zostały pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie.

VI. REHABILITACJA ZAWODOWA

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej wykonywane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie.

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- **bezrobotny** – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.
- **poszukujący pracy** – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Ważną rolę wśród działań na rzecz zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami pełni pośrednictwo pracy. Osoby te wymagają indywidualnej formy pomocy w poszukiwaniu odpowiedniego zatrudnienia. Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukującej pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON.

Instrumenty bezpośrednio adresowane do osób z niepełnosprawnościami oraz pracodawców opisuje Tabela Nr 6.

Tabela Nr 6 Instrumenty adresowane do osób z niepełnosprawnościami oraz pracodawców

Adresaci pomocy	Formy pomocy
Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczoną stopniem o niepełnosprawności	• Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika. • Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy. • Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy. • Zwrot kosztów szkolenia pracownika. • Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy. • Zwolnienie z wpłat na PFRON. • Refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne.
Uprawnienia osoby z orzeczoną stopniem o niepełnosprawności zdolnej do pracy, posiadającej status „bezrobotnego” lub poszukującej pracy	Pomoc w znalezieniu zatrudnienia (pośrednictwo pracy). • Możliwość nabycia, uzupełnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia doświadczenia zawodowego (szkolenia, studia podyplomowe, staż). • Pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca pracy przy uwzględnieniu predyspozycji zawodowych i możliwości zdrowotnych oraz wymagań w danym środowisku pracy (doradcy zawodowego).
Osoby niepełnosprawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą	• Wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni

	socjalnej. • Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego. • Refundacja składek ZUS.
--	--

Źródło: Strona Internetowa Urzędu Pracy w Chełmie: <https://chelm.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/dla-niepelnosprawnych>

Tabela Nr 7 Rehabilitacja zawodowa i zatrudnienie osób niepełnosprawnych przedstawia zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych.

Tabela Nr 7 Rehabilitacja zawodowa i zatrudnianie osób niepełnosprawnych

Lp.	Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych		
1	Finansowanie wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy - staże	Rok	Liczba osób objętych dofinansowaniem
		2019	21
		2020	7
		2021	36
		2022	27
2	Zatrudnienie osób niepełnosprawnych	Rok	Liczba osób niepełnosprawnych, które znalazły zatrudnienie za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie
		2019	63
		2020	60
		2021	49
		2022	57
3	Osoby niepełnosprawne uczestniczące w szkoleniach	Rok	Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach
		2019	1
		2020	4
		2021	5
		2022	0
4	Przedsięwzięcia	Rok	Liczba przedsięwzięć

zorganizowane przy współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej	2019	30
	2020	6
	2021	1
	2022	5

Źródło: Informacje z realizacji Programu na rzecz Osób Niepełnosprawnych na terenie miasta Chełm na lata 2019-2023 za lata 2019, 2020, 2021, 2022.

VII. PODMIOTY REALIZUJĄCE ZADANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA TERENIE MIASTA CHEŁM

Na terenie miasta Chełm na rzecz osób z niepełnosprawnościami działa szereg podmiotów oferując różnego rodzaju wsparcie i pomoc. Są to placówki zarówno całodobowego jak i dziennego pobytu oraz placówki związane z kształceniem.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie jest jednostką organizacyjną Miasta Chełm, który realizuje m.in. działania skierowane do osób niepełnosprawnych, są to:

1. Opieka Wytchnieniowa realizowana jest w ramach Programu „Opieka Wytchnieniowa” w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej oraz w formie pobytu całodobowego - finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym i sprawujących opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami posiadającymi: orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Tabela Nr 8 przedstawia liczbę świadczeń przyznanych w latach 2019-2022 z tytułu opieki wytchnieniowej.

Tabela Nr 8 Opieka wychowawcza dla osób niepełnosprawnych

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń			
	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Pobyt dzienny w miejscu zamieszkania	Zrealizowano 667 godzin na rzecz 10 osób	Zrealizowano 1193 godziny na rzecz 10 osób	Zrealizowano 1584 godziny na rzecz 9 osób	Zrealizowano 6000 godzin na rzecz 10 osób
Pobyt całodobowy	-	-	-	28 dni na rzecz 2 osób (miejsce pobytu DPS Żyrzyn)

* Dane pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie.

2. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej realizowany jest w ramach Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” i finansowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Tabela Nr 9 przedstawia liczbę świadczeń przyznanych w latach 2019-2022 z tytułu asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

Tabela Nr 9 Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość świadczeń	-	Zrealizowano łącznie 9 878 godzin na rzecz 72 osób	Zrealizowano łącznie 10595 godzin na rzecz 77 osób	Zrealizowano łącznie 35332 godzin na rzecz 84 osób

* Dane pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie.

3. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje osobie opiekującej się młodym podopiecznym z niepełnosprawnością w wieku do 18 lat, a w przypadku pobierania nauki – do ukończenia 25 roku życia. Tabela Nr 10 przedstawia ilość świadczeń pielęgnacyjnych przyznanych w latach 2019-2022.

Tabela Nr 10 Świadczenia pielęgnacyjne

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość świadczeń	2435	3156	4214	4818

* Dane pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie.

4. Zasiłek pielęgnacyjny – przysługuje osobom niezdolnym do samodzielnej egzystencji z powodu niepełnosprawności lub starszego wieku na częściowe pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją. Tabela Nr 11 przedstawia ilość przyznanego zasiłku pielęgnacyjnego w latach 2019-2022.

Tabela Nr 11 Zasiłek pielęgnacyjny

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość świadczeń	1 7565	1 6873	1 6649	1 7043

* Dane pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie.

5. Specjalny zasiłek opiekuńczy – przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- a) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- b) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Tabela Nr 12 przedstawia ilość przyznanego specjalnego zasiłku opiekuńczego w latach 2019-2022.

Tabela Nr 12 Specjalny zasiłek opiekuńczy

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość świadczeń	873	629	259	101

* Dane pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie.

6. Program „Za Życiem” – jest to jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Tabela Nr 13 przedstawia ilość przyznanego świadczenia w ramach Programu „Za Życiem” w latach 2019-2022.

Tabela Nr 13. Świadczenie „Za Życiem”

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość świadczeń	11	8	7	3

* Dane pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie.

7. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie prowadzi również Mieszkania Wieloprofilowe Chronione (od 01.01.2024 r. zmiana nazwy na Mieszkania Treningowe lub Wspomagające) z 25 miejscami dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, wymagają usług opiekuńczych i bytowych oraz 5 pełnoletnich wychowanków, opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze, rodzinę zastępczą lub przy odpowiednim wsparciu mogą funkcjonować w środowisku lokalnym. Tabela Nr 14 przedstawia ilość osób zamieszkujących w Mieszkaniach Wieloprofilowych Chronionych w latach 2019-2022.

Tabela Nr 14 Mieszkania Wieloprofilowe Chronione

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość osób zamieszkujących w Mieszkaniach Wieloprofilowych Chronionych	31	28	28	27

* Dane pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie.

8. Dzienny Dom Senior+ jest ośrodkiem wsparcia dziennego dla osób starszych, samotnych, o ograniczonej sprawności psychofizycznej wymagających wsparcia bądź pomocy ze względu na wiek, trudną sytuację materialną, mieszkaniową lub rodzinną, który mieści się przy ul. Ogrodowej 36 w Chełmie. Tabela Nr 15 przedstawia ilość osób uczestniczących w Dziennym Domu Senior + w latach 2019-2022.

Tabela Nr 15 Dzienny Dom senior +

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość uczestników	30	20	30	30

* Dane pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie.

9. Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Chełmie, w ramach którego można skorzystać m.in. ze wsparcia i poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego. Ideą interwencji kryzysowej – jest natychmiastowa pomoc (całodobowy telefon interwencyjny 501-430-751). Prowadzone są również konsultacje telefoniczne lub osobiste pod nr tel. 82 564 07 07. Ośrodek mieści się przy ul. Wolności 20, 22-100 Chełm.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Chełmie jako jednostka organizacyjna Miasta Chełm prowadzi działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Jest to jednostka nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca działalność w formie jednostki budżetowej, pokrywająca swoje wydatki w ramach przyznanych przez administrację rządową środków finansowych, które przekazywane są przez Wojewodę Lubelskiego. Ponadto Ośrodek pozyskuje finanse z Miejskich Programów Profilaktycznych, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, rezerw finansowych Wojewody Lubelskiego, pomocy materialnej darczyńców. Placówka oferuje wsparcie dziennie i obecnie dysponuje 45 miejscami statutowymi, dla osób po 18 roku życia:

- przewlekłe psychicznie chorych,
- osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- osób ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnością sprzężoną.

Ośrodek dysponuje miejscami w poszczególnych typach Domu:

A- dla osób przewlekłe psychicznie chorych,

B- dla osób niepełnosprawnych intelektualnie,

D- dla osób ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnością sprzężoną.

Placówki Oświatowe w Mieście Chełm

Na terenie Miasta Chełm znajduje się 30 placówek oświatowych, wśród których znajdują się placówki, do których uczęszczają m.in. dzieci z dysfunkcjami i niepełnosprawnościami.

Wszystkie osoby niepełnosprawne, niezależnie od charakteru i stopnia niepełnosprawności mają prawo do bezpłatnej oświaty i kształcenia zgodnego z ich preferencjami i możliwościami. Tabele Nr 16, 17 i 18 przedstawiają uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w publicznych placówkach edukacyjnych.

Tabela Nr 16 Ilość publicznych placówek oświatowych – o charakterze Integracyjnym z podziałem na*

Lp.	Publiczne Placówki Oświatowe	Rok szkolny 2019/2020 (30.09.2019)				Rok szkolny 2020/2021 (30.09.2020)				Rok szkolny 2021/2022 (30.09.2021)			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
1	Przedszkole Miejskie Nr 13 z Oddziałami Integracyjnymi	0	8	10	0	0	10	5	0	0	10	9	0
2	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki z Oddziałami Integracyjnymi	14	46	0	1	16	43	0	0	18	44	0	0
3	Szkoła Podstawowa Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Prymasa Stefana Wyszyńskiego	0	20	0	1	0	22	0	1	0	23	0	0
4	Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi	5	12	0	0	10	16	0	0	5	22	0	0
5	IV Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. dr Jadwigi Młodowskiej	14	23	0	8	18	24	0	5	15	25	0	9
6	Razem	33	109	10	10	44	115	5	6	38	124	9	9

* A) Liczba uczniów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności,

B) Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

C) Liczba uczniów posiadających opinię wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

D) Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania

Źródło: Opracowanie Departamentu Oświaty Urzędu Miasta Chełm

Tabela Nr 17 Ilość publicznych placówek oświatowych – o charakterze specjalnym z podziałem na*

Lp.	Szkoła specjalna	Rok szkolny 2019/2020 (30.09.2019)				Rok szkolny 2020/2021 (30.09.2020)				Rok szkolny 2021/2022 (30.09.2021)			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
1	Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 1 -	54	138	33	5	52	134	34	3	55	131	27	3

* A) Liczba uczniów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności,

B) Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

C) Liczba uczniów posiadających opinię wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

D) Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania

Źródło: Opracowanie Departamentu Oświaty Urzędu Miasta Chełm

Tabela Nr 18 Ilość ogólnodostępnych publicznych placówek oświatowych w Mieście Chełm z podziałem na*

Lp.	Publiczne Placówki Oświatowe	Rok szkolny 2019/2020				Rok szkolny 2020/2021				Rok szkolny 2021/2022			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
1	Miejskie Przedszkola	14	22	10	0	15	25	5	0	16	26	9	0
2	Szkoły Podstawowe	101	101	0	10	110	110	0	2	114	114	0	8
4	Szkoły Ponadpodstawowe	58	58	0	36	55	61	0	20	43	43	0	38
8	Razem	173	181	10	46	180	196	5	22	173	183	9	46

* A) Liczba uczniów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności,

B) Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,

C) Liczba uczniów posiadających opinię wczesnego wspomagania rozwoju dziecka,

D) Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania.

Źródło: Opracowanie Departamentu Oświaty Urzędu Miasta Chełm

.Tabela Nr 19 przedstawia ilość wydanych orzeczeń/opinii przez Zespół wychowania i Pomocy Psychologiczno – Pedagogiczny Nr 1 i Nr 2 w Chełmie.

Tabela Nr 19 Ilość wydanych opinii/orzeczeń z podziałem na*

Lp.	Placówki	Rok szkolny 2019/2020			Rok szkolny 2020/2021			Rok szkolny 2021/2022		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C
1	Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej nr 1	151	20	35	109	9	47	124	21	30
2	Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej nr 2	119	40	34	113	25	24	162	42	31
3	Razem	270	60	69	222	34	71	286	63	61

*

- A) orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- B) orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania,
- C) opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Źródło: Opracowanie Departamentu Oświaty Urzędu Miasta Chełm

W roku szkolnym 2019/2020; 2020/2021; 2021/2022 dzieci i uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi kształcili się także w klasach integracyjnych i oddziałach ogólnodostępnych w szkołach i placówkach niepublicznych, które realizowały zapisy orzeczeń dostosowując metody i formy pracy z uczniami posiadającymi orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego oraz opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju. Tabele Nr 20, 21 i 22 przedstawiają oświatowe placówki niepubliczne, do których uczęszczali uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego oraz uczniowie, którzy uzyskali opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju.

Tabela Nr 20 Niepubliczne placówki oświatowe w Mieście Chełm, do których uczęszczali uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w roku szkolnym 2019-2020.

Lp.	Nazwa szkoły - placówki	Liczba uczniów/dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	Liczba dzieci z opinią o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju
		Rok szkolny 2019/2020 (stan na 31.08.2020)	Rok szkolny 2019/2020 (stan na 31.08.2020)
1	Językowe Przedszkole Integracyjne „W Kasztanowym Parku” w Chełmie	34	59
2	Przedszkole Niepubliczne z Oddziałami Integracyjnymi „RAZEM” w Chełmie	24	21
3	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne ARKA w Chełmie	5	6
4	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne ARKA PRZYSZŁOŚCI w Chełmie	18	20
5	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Mini Oxford”	1	0
6	Specjalny Punkt Przedszkolny „Piotruś Pan”	8	0
7	Niepubliczna Integracyjna Szkoła Podstawowa dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej ARKA NASZ DOM w Chełmie	18	0
8	Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi „RAZEM” w Chełmie	21	0
9	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w		0

	Chelmie	69	
10	Niepubliczna Specjalna Szkoła Podstawowa w Chelmie	60	0
11	Niepubliczna Integracyjna Szkoła Podstawowa Nowoczesnych Technologii i Języków Obcych „Arka” w Chelmie	40	0
12	Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi w Chelmie	12	0
13	Niepubliczna Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Chelmie	11	0
14	Społeczny Ośrodek Rehabilitacji i Edukacji „Nadzieja” w Chelmie	8	0
15	Branżowa Szkoła I Stopnia Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Chelmie	18	0
16	Niepubliczna Poradnia-Psychologiczno-Pedagogiczna w Chelmie	0	36

* Źródło Opracowanie Departamentu Oświaty Urzędu Miasta Chelm

Tabela Nr 21 Niepubliczne placówki oświatowe w Mieście Chelm, do których uczęszczali uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w roku szkolnym 2020-2021.

Lp.	Nazwa szkoły - placówki	Liczba uczniów/dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	Liczba dzieci z opinią o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju
		Rok szkolny 2020/2021 (stan na 30.09.2020)	Rok szkolny 2020/2021 (stan na 30.09.2020)
1	Językowe Przedszkole Integracyjne „W Kasztanowym Parku” w Chelmie	27	37
2	Przedszkole Niepubliczne z Oddziałami Integracyjnymi „RAZEM” w Chelmie	20	22
3	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne ARKA w Chelmie	5	7
4	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne ARKA PRZYSZŁOŚCI w Chelmie	16	23
5	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Mini Oxford”	0	1
6	Specjalny Punkt Przedszkolny „Piotruś Pan”	9	0

7	Niepubliczna Integracyjna Szkoła Podstawowa dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej ARKA NASZ DOM w Chełmie	16	0
8	Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi „RAZEM” w Chełmie	25	0
9	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie	58	0
10	Niepubliczna Specjalna Szkoła Podstawowa w Chełmie	39	0
11	Niepubliczna Integracyjna Szkoła Podstawowa Nowoczesnych Technologii i Języków Obcych „Arka” w Chełmie	40	0
12	Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie	13	0
13	Niepubliczna Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Chełmie	15	0
14	Społeczny Ośrodek Rehabilitacji i Edukacji „Nadzieja” w Chełmie	16	0
15	Branżowa Szkoła I Stopnia Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Chełmie	11	0
16	Niepubliczna Poradnia- Psychologiczno-Pedagogiczna w Chełmie	0	35
17	Przedszkole Montessori SŁONECZKO	1	0

* Źródło Opracowanie Departamentu Oświaty Urzędu Miasta Chełm

Tabela Nr 22 Niepubliczne placówki oświatowe w Mieście Chełm, do których uczęszczali uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w roku szkolnym 2021-2022.

Lp.	Nazwa szkoły - placówki	Liczba uczniów/dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	Liczba dzieci z opinią o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju
		Rok szkolny 2021/2022 (stan na 01.06.2022)	Rok szkolny 2020/2021 (stan na 01.06.2022)
1	Niepubliczne Językowe Przedszkole „W Kasztanowym Parku” w Chełmie	50	65

2	Przedszkole Niepubliczne z Oddziałami Integracyjnymi „RAZEM” w Chełmie	25	25
3	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne ARKA w Chełmie	9	11
4	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne ARKA PRZYSZŁOŚCI w Chełmie	37	40
5	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Mini Oxford”	0	3
6	Specjalny Punkt Przedszkolny „Piotruś Pan”	13	0
7	Niepubliczna Szkoła Podstawowa dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej ARKA NASZ DOM w Chełmie	16	0
8	Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi „RAZEM” w Chełmie	28	0
9	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie	63	0
10	Niepubliczna Specjalna Szkoła Podstawowa w Chełmie	51	0
11	Niepubliczna Integracyjna Szkoła Podstawowa Nowoczesnych Technologii i Języków Obcych „Arka” w Chełmie	44	0
12	Niepubliczne Specjalne Liceum Ogólnokształcące w Chełmie	17	0
13	Niepubliczna Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Chełmie	25	0
14	Społeczny Ośrodek Rehabilitacji i Edukacji „Nadzieja” w Chełmie	20	0
15	Ośrodek rewalidacyjno – wychowawczy „Piotruś Pan”	11	0
16	Branżowa Szkoła I Stopnia Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Chełmie	8	0
17	Niepubliczna Poradnia-Psychologiczno-Pedagogiczna w Chełmie	0	49
18	Przedszkole Montessori SŁONECZKO	1	0

* Źródło Opracowanie Departamentu Oświaty Urzędu Miasta Chełm

Dowóz dzieci niepełnosprawnych

Zgodnie z ustawą Prawo oświatowe, obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom

niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie odrębnych przepisów bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu na zajęcia szkolne.

w roku szkolnym 2019/2020 powyższe zadanie było realizowane w trzech formach:

1) dowóz uczniów niepełnosprawnych z terenu Miasta Chełm do Społecznego Ośrodka Rehabilitacji i Edukacji "Nadzieja" w Chełmie na podstawie umowy zawartej ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Osobom Niepełnosprawnym "Podajmy sobie ręce" - 4 uczniów dowożono do Ośrodka,

2) dowóz uczniów niepełnosprawnych z terenu Miasta Chełm uczęszczających:

a) do Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Dorohusku - 8 uczniów,

b) do Szkoły Podstawowej Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie - 12 uczniów,

c) do szkoły Podstawowej Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie - 1 uczeń.

Zadanie realizowała Szkoła Podstawowa Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie.

3) dowóz uczniów niepełnosprawnych do Zespołu Wychowania i Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie z:

a) gminy Rejowiec - 3 uczniów,

b) Miasta Rejowiec Fabryczny - 5 uczniów,

c) gminy Siedliszcze - 4 uczniów,

d) gminy Chełm - 9 uczniów.

e) z terenu Miasta Chełm - 13 uczniów.

Dowóz uczniów zabezpieczał Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie.

W roku szkolnym 2020/2021 powyższe zadanie było realizowane w oparciu o zasady określone w Zarządzeniu Nr 644/20 Prezydenta Miasta Chełm z dnia 11 maja 2020 r. w sprawie zasad bezpłatnego transportu oraz zwrotu kosztów dowozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Miasta Chełm do placówek oświatowych w roku szkolnym 2020/2021., które reguluje kwestie:

a) korzystania przez niepełnosprawne dzieci i niepełnosprawną młodzież z bezpłatnego transportu do placówek oświatowych w przypadku organizacji tego transportu przez miasto Chełm we własnym zakresie,

b) zwrotu rodzicom kosztów dowozu dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami, jeżeli dowóz zapewniają rodzice.

W związku z powyższym dowóz w roku szkolnym 2020/2021 był realizowany w następujących sposób:

1) dowóz uczniów niepełnosprawnych z terenu Miasta Chełm do Społecznego Ośrodka Rehabilitacji i Edukacji "Nadzieja" w Chełmie na podstawie umowy zawartej ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Osobom Niepełnosprawnym "Podajmy sobie ręce" - 5 uczniów dowożono do Ośrodka,

2) dowóz uczniów niepełnosprawnych z terenu Miasta Chełm uczęszczających:

a) do Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Dorohusku - 7 uczniów,

b) do Szkoły Podstawowej Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie - 10 uczniów,

c) do szkoły Podstawowej Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie - 1 uczeń.

Zadanie realizowała Szkoła Podstawowa Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie.

3) dowóz uczniów niepełnosprawnych z terenu Miasta Chełm uczęszczających do Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Chełmie, funkcjonującego przy Zespole Wychowania i Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie - 21 uczniów z terenu Miasta Chełm.

4) nie dokonano zwrotu kosztów dowozu dzieci z niepełnosprawnościami przez rodziców.

Na podstawie porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego zadanie realizował Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie, który zabezpieczał dowóz:

a) 3 uczniów z gminy Rejowiec,

b) 5 uczniów z Miasta Rejowiec Fabryczny,

c) 4 uczniów z gminy Siedliszcze,

d) 9 uczniów z gminy Chełm.

W roku szkolnym 2021/2022 powyższe zadanie było realizowane w oparciu o zasady określone w Zarządzeniu Nr 1040/21 Prezydenta Miasta Chełm z dnia 22 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad bezpłatnego transportu oraz zwrotu kosztów dowozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Miasta Chełm do placówek oświatowych w roku szkolnym 2020/2021., które reguluje kwestie:

a) korzystania przez niepełnosprawne dzieci i niepełnosprawną młodzież z bezpłatnego transportu do placówek oświatowych w przypadku organizacji tego transportu przez miasto Chełm we własnym zakresie,

b) zwrotu rodzicom kosztów dowozu dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami, jeżeli dowóz zapewniają rodzice.

W związku z powyższym dowóz w roku szkolnym 2021/2022 był realizowany w następujących sposób:

1) dowóz uczniów niepełnosprawnych z terenu Miasta Chełm do Społecznego Ośrodka Rehabilitacji i Edukacji "Nadzieja" w Chełmie na podstawie umowy zawartej ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Osobom Niepełnosprawnym "Podajmy sobie ręce" - 6 uczniów dowożono do Ośrodka,

2) dowóz uczniów niepełnosprawnych z terenu Miasta Chełm uczęszczających:

a) do Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Dorohusku - 6 uczniów,

b) do Szkoły Podstawowej Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie - 7 uczniów,

c) do Szkoły Podstawowej Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie - 1 uczeń.

Zadanie realizowała Szkoła Podstawowa Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie.

3) dowóz uczniów niepełnosprawnych z terenu Miasta Chełm uczęszczających do Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Chełmie, funkcjonującego przy Zespole Wychowania i Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie - 20 uczniów z terenu Miasta Chełm. Zadanie realizował Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie.

4) dokonano zwrotu kosztów dowozu niepełnosprawnych uczniów na podstawie zawartych umów pomiędzy Prezydentem Miasta Chełm, a rodzicem dziecka niepełnosprawnego.

5) zrealizowano dowóz uczniów z niepełnosprawnościami za pośrednictwem Zespołu Wychowania i Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie z gmin:

a) Rejowiec- 2 uczniów,

b) Rejowiec Fabryczny - 4 uczniów,

c) Siedliszcze - 4 uczniów,

d) Chełm - 17 uczniów na podstawie zawartych porozumień.

IX. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA TERENIE MIASTA CHEŁM

Organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia pełnią różne funkcje społeczne. Stanowią one bardzo ważny element budowy społeczeństwa obywatelskiego, które oparte jest na poszanowaniu wolności i interesów wszystkich grup społecznych oraz wspólnego dobra. Na terenie Miasta Chełm istnieje szesnaście Stowarzyszeń i Organizacji, które działają na rzecz osób z niepełnosprawnościami, są to:

1. Stowarzyszenie Klubu Kobiet Po Mastektomii „Amazonki”, ul. Połaniecka 11, 22-100 Chełm.
2. Stowarzyszenie Integracji Rodzin „Przystań”, ul. Ogrodowa 46, 22-100 Chełm,
3. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Osobom Niepełnosprawnym „Podajmy sobie ręce”, ul. Powstańców Warszawy 2, 22-100 Chełm,
4. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Pl. Niepodległości 1 lok. 140, 22-100 Chełm,
5. Polski Związek Niewidomych, Zarząd Koła Chełm, ul. Wołyńska 57, 22-100 Chełm,
6. Polski Związek Głuchych – Koło Terenowe, Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących, ul. Obłowska 3 lok 5, 22-100 Chełm,
7. Stowarzyszenie Osób z cukrzycą „Diabetyk Chełmski”, ul. Brzozowa 9, 22-100 Chełm,
8. Stowarzyszenie Przyjaciół dzieci „O uśmiech Dziecka”, ul. Trubakowska 59, 22-100 Chełm,
9. Integracyjne Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Prometeusz” w Chełmie, ul. Połaniecka 10, 22-100 Chełm,
10. Caritas Archidiecezji Lubelskiej w Lublinie prowadzi Warsztat Terapii Zajęciowej w Chełmie, przy ul. Lubelskiej 135 E,
11. Stowarzyszenie Osób Z Niepełnosprawnością i ich Przyjaciół „Zbyszko” w Chełmie, Pl. Tysiąclecia Państwa Polskiego Nr 1, 22-100 Chełm,
12. Fundacja Jest Otwarte, ul. Ogrodowa 21, 22-100 Chełm,
13. Stowarzyszenie WERWA, ul. Kilińskiego 27, 22-100 Chełm,
14. Stowarzyszenie „25+ Nasza Przyszłość,” ul. Żeglarska 3, 22-100 Chełm,
15. Stowarzyszenie Hospicjum Domowe im. ks. kan. Kazimierza Mialinowskiego, ul. Starościńska 4a, 22-100 Chełm,
16. Chełmskie Stowarzyszenie na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem „O godne życie” z/s w Chełmie, ul. I Armii Wojska Polskiego 20 lok. 162, 22-100 Chełm.

Dane w/w organizacji pozarządowych i stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Miasta Chełm znajdują się na stronie internetowej Urzędu Miasta Chełm oraz na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie.

X. MIEJSKA SPOŁECZNA RADA DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W CHEŁMIE

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Starosta powołuje, spośród kandydatów zgłoszonych przez organizacje pozarządowe i organy, członków powiatowych rad do spraw Osób Niepełnosprawnych. Powiatowe Rady składają się z 5 osób, powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie danego powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (powiatów i gmin).

Miejska Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Chełmie ma za zadanie w szczególności:

- opiniowanie projektów uchwał i programów pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych,
- monitorowanie realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie.

Obecna Miejska Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Chełmie została powołana Zarządzeniem Nr 2186/23 Prezydenta Miasta Chełm w dniu 06.07.2023 r. na czteroletnią kadencję.

XI. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU

Założeniem Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta Chełm na lata 2024- 2028 jest tworzenie warunków dla osób niepełnosprawnych do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz wypracowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta.

Cele szczegółowe Programu na rzecz Osób Niepełnosprawnych

Cel I. System wspierania osób niepełnosprawnych
--

Działania	1) Realizacja przedsięwzięć i programów finansowanych ze środków PFRON oraz z innych środków zewnętrznych. 2) Wsparcie indywidualne osób z niepełnosprawnością. 3) Dostęp do bezpłatnych usług prawnych.
Wskaźniki osiągnięcia celu	1) Liczba osób korzystających z dofinansowań ze środków PFRON oraz z innych środków zewnętrznych/ Liczba zrealizowanych projektów/przedsięwzięć. 2) Liczba wydanych świadczeń: np. opieka wytchnieniowa, asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, Program „Za Życiem”. 3) Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z bezpłatnej pomocy prawnej.
Oczekiwane Rezultaty	1) Realizacja zadań/programów i przedsięwzięć (dzięki pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym z PFRON, które pozwolą na wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. 2) Przewyciężenie izolacji społecznej niepełnosprawnych mieszkańców Chełma, wsparcie rodzin osób z niepełnosprawnością. 3) Zwiększenie świadomości o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących prawach lub o spoczywających obowiązkach.
Cel II. Rehabilitacja zawodowa i zatrudnianie osób niepełnosprawnych oraz przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych	
Działania	1) Realizacja usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych. 2) Kierowanie osób niepełnosprawnych, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo – rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej. 3) Promocja i organizacja instrumentów rynku pracy dla osób uprawnionych, w tym doradztwo organizacyjno – prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne. 4) Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób.
Wskaźniki osiągnięcia celu	1a) Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędzie pracy. 1b) Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie. 1c) liczba osób niepełnosprawnych objętych poradnictwem zawodowym indywidualnym i grupowym. 2) Liczba osób niepełnosprawnych skierowanych na szkolenia. 3) Liczba osób niepełnosprawnych objętych formami aktywizacji zawodowej. 4) Liczba przedsięwzięć zorganizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób

	niepełnosprawnych.
Oczekiwane rezultaty	1) Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. 2) Podniesienie kwalifikacji bądź przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych. 3) Podnoszenie wiedzy osób niepełnosprawnych nt. Prowadzenia działalności gospodarczej lub rolniczej przez osoby niepełnosprawne. 4) Udzielanie pomocy przy opracowaniu wniosków i pozyskiwaniu przez organizacje społeczne zewnętrznych środków, dla realizacji ich statutowych celów.
Cel III. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	
Działania	1) Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. 2) Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. 3) Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. 4) Likwidacja barier w komunikowaniu się. 5) Likwidacja barier technicznych. 6) Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika. 7) Wspieranie funkcjonowania i finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej. 8) Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki
Wskaźniki osiągnięcia celu	1) Liczba dofinansowanych wniosków dotyczących sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. 2) Liczba osób niepełnosprawnych i ich opiekunów korzystających z turnusów rehabilitacyjnych. 3) Liczba zlikwidowanych barier w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. 4) Liczba zlikwidowanych barier w komunikowaniu się. 5) Liczba zlikwidowanych barier technicznych. 6) Liczba dofinansowania złożonych wniosków w ramach usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza -przewodnika. 7) Liczba osób uczęszczających do Warsztatów Terapii Zajęciowej. 8) Liczba zrealizowanych zadań w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki.
Oczekiwane rezultaty	1) Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ze środków PFRON. 2) Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych ze środków PFRON. 3) Dążenie do likwidacji barier w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. 4) Dążenie do likwidacji barier w komunikowaniu się. 5) Dążenie do likwidacji barier technicznych. 6) Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika ze środków PFRON. 7) Rozwijanie umiejętności niezbędnych do wykonywania podstawowych czynności życia codziennego oraz przygotowanie do życia w środowisku

	społecznym oraz podjęcia w przyszłości pracy zarobkowej. 8) Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym i artystycznym miasta.
Cel IV. Orzecznictwo Osób Niepełnosprawnych	
Działania	1) Wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności, o stopniu niepełnosprawności, o wskazaniach do ulg i uprawnień, 2) Wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.
Wskaźniki osiągnięcia celu	1) Ilość wydanych: a) orzeczeń o niepełnosprawności, b) orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, c) orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień, 2) Ilość wydanych kart parkingowych dla: a) osób niepełnosprawnych, b) placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.
Oczekiwane rezultaty	1) Dążenie do wydawania orzeczeń o niepełnosprawności, o stopniu niepełnosprawności i orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień w przypadku zapotrzebowania, 2) Dążenie do wydawania kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych w przypadku zapotrzebowania.
Cel V. Dostosowanie środowiska fizycznego i tworzenie infrastruktury odpowiadającej na potrzeby osób niepełnosprawnych	
Działania	1) Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i placówkach oświatowych w zakresie umożliwienia osobom z niepełnosprawnością poruszania się i komunikowania. 2) Likwidacja barier transportowych: a) transport publiczny, b) zabezpieczenie dowozu do placówek oświatowych dzieciom z orzeczoną niepełnosprawnością poprzez nieodpłatny transport samochodem dostosowanym do przewozu osób z niepełnosprawnością oraz finansowanie kosztów dojazdu.
Wskaźniki osiągnięcia celu	1) Liczba przedsięwzięć inwestycyjnych, remontowych, budowlanych. 2) Likwidacja barier transportowych: a) liczba autobusów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. b) liczba uczniów niepełnosprawnych dowożonych do placówek oświatowych.
Oczekiwane rezultaty	1) Dążenie do zapewnienia przestrzeni publicznej pozbawionej barier architektonicznej. 2) Likwidacja barier w transporcie publicznym.
Cel VI. Dostępność cyfrowa i informacyjno - komunikacyjna	
Działania	1) Likwidacja barier w zakresie dostępności cyfrowej. 2) Likwidacja barier w zakresie dostępności informacyjno - komunikacyjnej
Wskaźniki osiągnięcia celu	1) Liczba zlikwidowanych barier w zakresie dostępności cyfrowej. 2) Liczba zlikwidowanych barier w zakresie dostępności informacyjno – komunikacyjnej.
Oczekiwane	1) Dążenie do likwidacji barier w zakresie dostępności cyfrowej.

rezultaty	2) Dążenie do likwidacji barier w zakresie dostępności informacyjno – komunikacyjnej.
Cel VII. Zapewnienie równych szans osobom niepełnosprawnym w dostępie do kultury, sportu, rekreacji i turystyki	
Działania	1) Organizowanie i promowanie integracyjnych imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. 2) Wspieranie rozwoju twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych poprzez prezentacje i promowanie. 3) Promowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w Mistrzostwach Polski, Europy, Świata i Igrzyskach Paraolimpijskich. 4) Promowanie poprzez otwarte konkursy ofert, udziału osób niepełnosprawnych w różnego typu zawodach, turniejach i obozach sportowych. 5) Umożliwienie osobom z dysfunkcją wzroku korzystania z zasobów Chełmskiej Biblioteki Publicznej oraz usług kulturalno – artystycznych.
Wskaźniki osiągnięcia celu	1) Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych z udziałem osób niepełnosprawnych. 2) Liczba zorganizowanych prezentacji prac wykonanych przez osoby niepełnosprawne. 3) Liczba uczestników w Mistrzostwach Polski/Europy/Świata/Igrzyskach Paraolimpijskich. 4) Liczba zorganizowanych zawodów, turniejów i obozów sportowych oraz osób, które w nich uczestniczyły. 5) Liczba osób korzystających z sprzętu komputerowego, będącego w zasobach Chełmskiej Biblioteki Publicznej, dostosowanego do osób z dysfunkcją wzroku. Liczba wypożyczonych czytników. Liczba placówek, które wdrożyły rozwiązania w zakresie likwidacji barier w dostępie do dóbr kulturalno – artystycznego.
Oczekiwane rezultaty	1) Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym i artystycznym miasta. 2) Przedstawienie społeczeństwu zdolności jakie posiadają osoby niepełnosprawne. 3) Zwiększenie ilości osób niepełnosprawnych z terenu miasta w Mistrzostwach Polski, Europy, Świata i Igrzyskach Paraolimpijskich. 4) Zwiększenie aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych poprzez udział w zawodach, turniejach i obozach sportowych. 5) Wyrównanie szans w dostępie do materiałów drukowanych oraz ułatwienie osobom z dysfunkcją wzroku uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych.
Cel VIII. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców miasta Chełm	
Działania	1) Realizacja programów profilaktycznych dla mieszkańców miasta Chełm, w tym dla osób niepełnosprawnych. 2) Podejmowanie działań w kierunku wczesnego wykrywania i leczenia chorób.
Wskaźniki osiągnięcia celu	1) Liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w programach profilaktycznych/liczba programów
Oczekiwane rezultaty	1) Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w programach profilaktycznych skierowanych do mieszkańców miasta Chełm.

	2) Zwiększenie ilości zdiagnozowanych osób.
Cel IX. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	
Działania	1) Uwzględnienie wśród zadań publicznych zleczanych organizacjom pozarządowym działań na rzecz osób niepełnosprawnych. 2) Prowadzenie i aktualizowanie bazy danych organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Chełm na stronie Urzędu Miasta Chełm. 3) Promowanie działalności organizacji pozarządowych działających dla i na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez umieszczanie informacji na stronie Urzędu Miasta Chełm. 4) Współpraca z Miejską Społeczną Radą do Spraw osób Niepełnosprawnych w obszarze konsultowania aktów prawnych oraz Programów, które mają istotny wpływ na ich życie.
Wskaźniki osiągnięcia celu	1) Liczba osób biorących udział w poszczególnych działaniach realizowanych przez organizacje pozarządowe. 2) Liczba osób odwiedzających zakładkę na stronie Urzędu Miasta Chełm, w której znajduje się baza organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. 3) Liczba przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych. 4) Liczba aktów prawnych/Programów opiniowanych przez Miejską Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych.
Oczekiwane rezultaty	1) Składanie ofert przez organizacje pozarządowe w ramach zadań publicznych na rzecz osób niepełnosprawnych. 2) Poszerzenie wiedzy lokalnej społeczności na temat organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. 3) Zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w działalności poszczególnych organizacji. 4) Utrwalenie dobrej praktyki współdziałania samorządowej reprezentacji osób niepełnosprawnych z samorządem lokalnym. Wzrost rangi Miejskiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych przy tworzeniu aktów prawnych i Programów które mają istotny wpływ na ich życie.
Cel X. Dążenie do wyrównywania szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych	
Działania	1) Diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu miasta Chełm. 2) Realizacja przedsięwzięć mających na celu zwiększenie wśród uczniów tolerancji oraz kształtowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości dziecka niepełnosprawnego. 3) Rozwijanie umiejętności społecznych wśród dzieci niepełnosprawnych. 4) Udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dziecku niepełnosprawnemu. 5) Włączenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w masową działalność instytucji kulturalnych. 6) Zapewnienie możliwie optymalnych warunków rozwoju i rehabilitacji oraz poradnictwa psychopedagogicznego. 7) Uwzględnienie osób niepełnosprawnych w doskonaleniu umiejętności zawodowych. 8) Wspieranie środowiska rodzinnego osób niepełnosprawnych. Prowadzenie różnorodnych form wsparcia dla rodzin. 9) Zaangażowanie rodziców w działania na rzecz placówki oświatowo –

	wychowawczej. 10) Doskonalenie umiejętności zawodowych osób pracujących z dziećmi i młodzieżą ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 11) Współpraca między szkołami, organizacjami pozarządowymi, a rodzinami na rzecz edukacji włączającej.
Wskaźniki osiągnięcia celu	1) Liczba dzieci objęta nauczaniem indywidualnym. 2) Ilość przedsięwzięć/programów/akcji informacyjnych mających na celu zwiększenie wśród uczniów tolerancji oraz kształcenie i wzmacnianie poczucia własnej wartości dziecka niepełnosprawnego. 3) Liczba utworzonych klas integracyjnych w szkołach. 4) Liczba udzielonych porad i konsultacji w zakresie wsparcia psychologicznego dziecku niepełnosprawnemu. 5) Liczba przedsięwzięć i imprez edukacyjnych, w których uczestniczyli uczniowie niepełnosprawni. 6) Liczba dzieci i młodzieży korzystających z rehabilitacji. 7) Liczba osób niepełnosprawnych udoskonalających umiejętności zawodowe. 8) Liczba przedsięwzięć zorganizowanych przy współpracy z rodzicami. 9) Liczba przedsięwzięć zrealizowanych w szkołach przez organizacje społeczne, fundacje oraz jednostki administracji publicznej. 10) Liczba osób pracujących z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które podniosły swoje kwalifikacje zawodowe. 11) Liczba przedsięwzięć zorganizowanych przy współpracy szkoły, organizacji pozarządowych i rodziców.
Oczekiwane rezultaty	1) Dostosowanie formy edukacji do potrzeb dzieci i młodzieży. 2) Zwiększenie tolerancji uczniów dla kolegów „sprawnych inaczej”/Zwiększenie poczucia własnej wartości wśród dzieci niepełnosprawnych. 3) Przygotowanie dzieci niepełnosprawnych do życia w społeczeństwie. 4) Zwiększenie ilości grup integracyjnych w przedszkolach oraz klas integracyjnych w szkołach. 5) Zapewnienie udziału dzieci i młodzieży w działalności instytucji kulturalnych. 6) Zapewnienie dostępu do rehabilitacji i poradnictwa psychopedagogicznego. 7) Wzrost ilości dorosłych osób niepełnosprawnych kontynuujących naukę i podwyższających swoje kwalifikacje zawodowe. 8) Nawiązanie współpracy z rodzicami w celu realizacji działań na rzecz placówki oświatowo – wychowawczej. 9) Uzupełnienie działań realizowanych przez placówki oświatowe, organizacje społeczne, fundacje oraz jednostki administracji publicznej. 10) Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zwiększenie świadomości wśród nauczycieli w wychowawców w zakresie potrzeb niepełnosprawnych uczniów. 11) Wypracowanie stałej współpracy pomiędzy szkołą, organizacjami a rodzicami osób niepełnosprawnych.
Cel XI. Zapewnienie dostępu do informacji i usług osobom z niepełnosprawnością	
Działania	1) Zwiększenie dostępności do informacji o zasadach i możliwościach

	uzyskiwania pomocy przez osoby niepełnosprawne, rozpowszechnienie informacji za pośrednictwem środków masowego przekazu. 2) Działania podejmowane przez Pełnomocnika Osób Niepełnosprawnych. 3) Zapewnienie dostępu do informacji dotyczących wyborów i referendów oraz zapewnienie w nich udziału osób z niepełnosprawnością.
Wskaźniki osiągnięcia celu	1) Liczba osób korzystających z doradztwa podczas dodatkowych dyżurów Zespołu do Obsługi PFRON/Liczba zamieszczonych informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy przez osoby niepełnosprawne na stronie internetowej Urzędu Miasta Chełm/Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie oraz na portalu społecznościowym. 2) Liczba zgłoszonych wniosków przez osoby niepełnosprawne. 3) Ilość osób zgłaszających potrzebę transportu do lokalu wyborczego/ilość lokali wyborczych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
Oczekiwane rezultaty	1) Zwiększenie dostępności do informacji o zasadach i możliwości uzyskania pomocy przez osoby niepełnosprawne. 2) Zwiększenie efektywności działań na rzecz osób niepełnosprawnych. 3) Zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w wyborach i referendach.

CENTRUM OPIEKUŃCZO – MIESZKALNE w CHEŁMIE

Jednym z działań zaplanowanych w Celu I jest realizacja Przedsięwzięcia inwestycyjnego, na które Miasto pozyskało środki zewnętrzne w kwocie 3 064 340,00 zł na realizację zadania z zakresu wsparcia społecznego osób niepełnosprawnych w ramach Programu „Centra opiekuńczo – mieszkalne” ogłoszonego w 2023 r. Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne powstanie na ul. Browarnej w Chełmie. Projekt będzie polegał na budowie parterowego budynku w pełni dostosowanego do osób z niepełnosprawnościami. Utworzone Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne będzie obejmowało kompleksowe usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze dla 20 mieszkańców Chełma z niepełnosprawnościami. Pomoc świadczona będzie w formie opieki całodobowej (5 miejsc) i usług pobytu dziennego (15 miejsc). Pomoc w ramach COM skierowana będzie dla dorosłych osób niepełnosprawnych, po 26 roku życia ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Planowany termin otwarcia Centrum to I kwartał 2026 r.

XII. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami Programu są osoby niepełnosprawne i ich rodziny zamieszkałe w mieście Chełm oraz instytucje i organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką niepełnosprawności w Chełmie.

XIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami Programu będą m.in.

1. Departamenty, samodzielne wydziały i biura Urzędu Miasta Chełm,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie,
3. Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie,
4. Placówki edukacyjne i oświatowo – wychowawcze,
5. Pomioty wykonujące działalność leczniczą,
6. Organizacje pozarządowe,
7. Miejskie jednostki kultury, rekreacji i sportu,
8. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
9. Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

XIV. FINANSOWANIE ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU

Zadania ujęte w Programie będą finansowane ze środków:

1. budżetu miasta Chełm,
2. Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
3. budżetu Państwa,
4. Funduszu Pracy,
5. Unii Europejskiej,
6. innych źródeł.

XV. MONITORING PROGRAMU

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Prezydent Miasta Chełm. Podmioty realizujące Program przesyłają informacje o działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych podejmowanych w minionym roku. Na podstawie zebranych informacji będzie corocznie przygotowywana „Informacja z realizacji Programu Działań na Rzecz Osób

Niepełnosprawnych”. Do dnia 31 maja ww informacja pełniąc funkcję sprawozdania każdego roku będzie przedkładana Radzie Miasta Chełm za rok ubiegły. Umożliwi to sprawdzanie stopnia realizacji poszczególnych zadań.

XVI. PODSUMOWANIE

„Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na terenie miasta Chełm w latach 2024 – 2028” jest dokumentem, który określa kierunki działań szeroko rozumianej problematyki osób z niepełnosprawnością w okresie 5 letnim.

W ramach przygotowania przedmiotowego Programu zostały wystosowane pisma z prośbą o podanie przedsięwzięć i zadań w zakresie realizacji Programu na lata 2024-2028. Pisma zostały wystosowane do Departamentów/ Gabinetów/Wydziałów Urzędu Miasta Chełm, a także podległych im jednostek oraz do Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie i organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Chełm.

Cele i działania określają szeroki obszar działań, w które będą mogły być wpisane przedsięwzięcia/projekty, w zależności od pojawiających się możliwości finansowania zewnętrznego.

Planowane działania na rzecz osób niepełnosprawnych stanowią kontynuację istniejącego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych, które tworzą możliwości uzupełnienia o nowe rozwiązania.

Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością wymaga współpracy wielu partnerów społecznych, w tym Urzędu Miasta, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, instytucji oświaty, kultury, sportu i turystyki, jednostek służby zdrowia, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, podmiotów zajmujących się aktywizacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych i ich rehabilitacją, a także samych zainteresowanych.

Planowane cele i działania na rzecz Osób Niepełnosprawnych poprawią sytuację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych, a także zminimalizują skutki niepełnosprawności, dając możliwości zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia. Zaangażowanie różnych instytucji i organizacji na rzecz osób niepełnosprawnych powinno zaowocować pogłębieniem świadomości społecznej oraz wzrostem wiedzy o prawach i potrzebach osób niepełnosprawnych.